

مجموعه دفتر های

پوش

دفتر ریاضی

پنجم ابتدایی

نام:

نام خانوادگی:

نام معلم:

نام مدرسه:

کلاس:

سال تحصیلی:

مقدمه ناشر

شکر و سپاس خداوند مهربان را که الطاف بی‌کرانش اقتضای خدمتگزاری به علم‌آموزان را نصیب ما نمود. استفاده‌ی بهینه از زمان در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی مهم‌ترین دغدغه‌ی اولیای خانه و مدرسه می‌باشد. در درس ریاضی که جایگاه بسیار ویژه و پایه‌ای بین دیگر دروس دارد، ثبت مطالب، زمان و انرژی زیادی از دانش‌آموزان و والدین می‌طلبد و به دلیل عدم فرصت مناسب برای ثبت مطالب و کاهش یازدهی آموزشی، کاملاً مشهود است، لذا واحد ریاضی انتشارات اندیشه‌ی خوارزمی ضمن مشاوره یا کارشناسان خیره‌ی ریاضی بر آن شده تا به انتشار مجموعه‌ای تحت عنوان «دقتر ریاضی» یا مزایا و ویژگی‌های زیر، نسبت به قرزندانش‌پژوه ایران همیشه سرقرار، ادای دین نماید.

مهم‌ترین ویژگی‌های این دقتر عبارت است از:

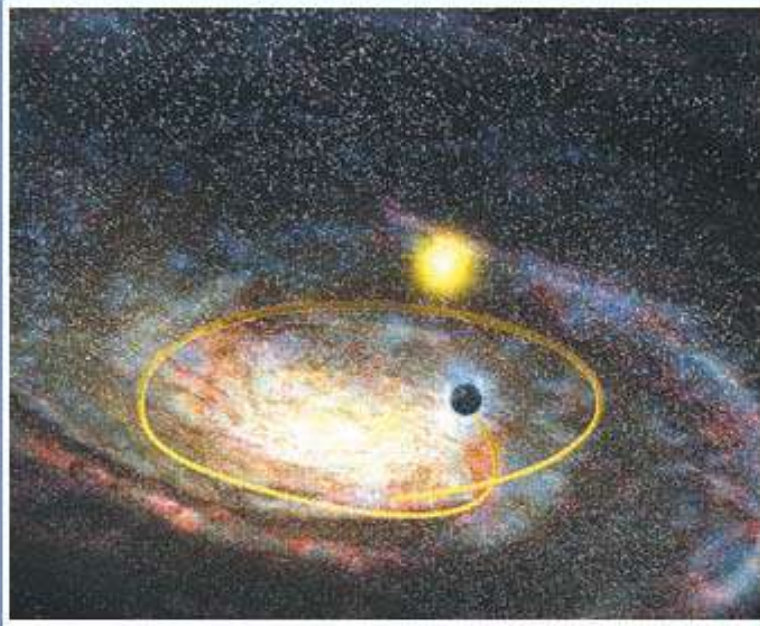
- ۱) بالا بردن یازدهی کلاس‌های ریاضی به صورت عینی و ملموس؛
- ۲) نظم مطالب و یازینی سریع دقتر توسط معلم؛
- ۳) ایجاد فضای خالی مناسب برای نوشتن نکات و توصیه‌های دبیران؛
- ۴) صرف وقت دانش‌آموزان به حل تمرینات جدید به جای دقترنویسی؛
- ۵) در اختیار گذاشتن فضای آزاد برای دانش‌آموزان (جهت انجام فعالیت‌های تکمیلی)؛
- ۶) سهولت مرور و تکرار مطالب (به منظور آماده شدن برای امتحانات)؛
- ۷) ایجاد فضای لازم برای کشیدن نمودار و رسم‌های کتاب؛

در انتها از آنجا که خود را از خطا می‌دانیم، خواهشمندیم نظرات و پیشنهادات خود را از طریق تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۰۰۰ و یا شماره پیامک انتشارات و یا سایت انتشارات یا ما در میان بگذارید، که البته به جان خریداریم.

فصل اول:

عددنویسی و الگوها

فصل اول: عددنویسی و الگو

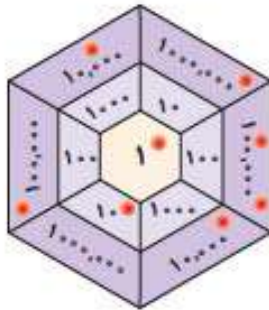

صندهی ۲ کتاب صبی

فعالیت

۱ یک بازی دو نفره انجام دهید.

هر کدام ۸ مهره‌ی کوچک بردارید. مهره‌های خود را روی صفحه‌ی روبه‌رو بیندازید. با توجه به محل قرار گرفتن مهره‌ها، ابتدا جدول ارزش مکانی را کامل کنید. سپس، عدد به‌دست آمده را بنویسید.

هر دانش‌آموزی که عدد بزرگ‌تری بیاورد برنده است. اگر مهره‌ی شما خارج از صفحه افتاد، کمترین ارزش روی صفحه‌ی بازی (یعنی عدد یک) را در نظر بگیرید. اگر مهره روی خط قرار گرفت، بزرگ‌ترین ارزش نزدیک به آن را در نظر بگیرید.

برای نمونه، در صفحه‌ی بازی ۸ مهره به صورت روبه‌رو قرار گرفته‌اند. بنابراین، عدد حاصل را به صورت زیر به‌دست آورده‌ایم.

میلیون	هزار			صدها		
ی	ص	د	ص	د	ص	ی
۱	۳	۲	۰	۰	۱	۱

یعنی عدد ۱.۳۲۰.۰۱۱ به‌دست آمده است.

۲ پول‌هایی که در زیر می‌بینید، پول‌های فاطمه است. حساب کنید او چند ریال دارد. روش حساب کردن

خود را توضیح دهید.

دفتر ریاضی پنجم ابتدایی

آیا فاطمه می‌تواند یک کوله پشتی و یک پالتو بخرد؟

اگر او یک جفت کفش بخرد، با بقیه‌ی پولش چه چیزهای دیگری می‌تواند بخرد؟

خودتان سؤال دیگری طرح کنید و به آن جواب بدهید.

۳ با توجه به جدول ارزش مکانی روبه‌رو، توضیح دهید که چگونه با ضرب یک عدد در ۱۰ ارزش هر

رقم تغییر می‌کند.

ص	د	ی
	۲	۵
۲	۵	۰

$\times 10$

۴ به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

رقم ۷ در عدد ۷۳۰ در چه مرتبه‌ای قرار دارد؟

اگر عدد ۷۳۰ را ۱۰۰ برابر کنیم، رقم ۷ چه مرتبه‌ای پیدا می‌کند؟

۵ جاهای خالی را پر کنید.

۱۰۰ تا ۱۰۰ تایی برابر است با یک

۱۰۰ تا ۱۰,۰۰۰ تایی برابر است با یک

فصل اول: عددنویسی و الگو

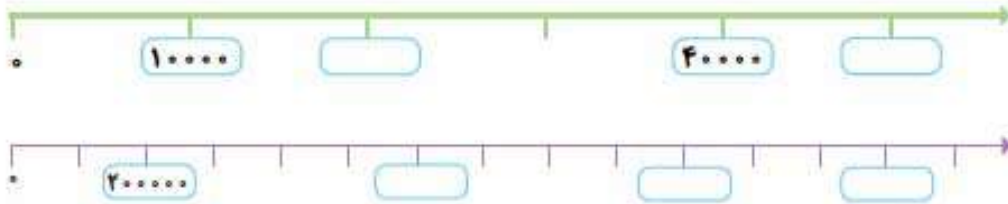

صفحه ۳ کتاب منی

کار در کلاس

۱ با توجه به محورها در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

۲ جدول های ارزش مکانی زیر را مانند نمونه پر کنید.

هزار			ص			د			ی		
ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی

هزار			ص			د			ی		
ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی

۳ جاهای خالی را پر کنید.

عدد ۳۲۰,۰۰۰,۰۰۰ از _____ تا یک میلیون ساخته شده است.

عدد ۲,۷۰۰,۵۰۰ از _____ تا یک میلیون و ۷ تا _____ و ۵ تا _____ ساخته شده است.

عدد ۱,۰۰۰,۰۰۰ از _____ تا هزارتا و با از _____ تا ده هزارتا و با از _____ تا صد هزارتا ساخته شده است.

۵ میلیون به علاوه ۴ میلیون می شود ۹ میلیون

۴ جاهای خالی را مانند نمونه پر کنید.

۸ صد هزار منهای ۴ صد هزار می شود _____

نصف ۶ میلیون می شود _____

دفتر ریاضی پنجم ابتدایی

۵ در ماه آبان، روزانه دو میلیون و چهارصد هزار بشکه نفت فروختیم. در ۱۰ روز از ماه آبان، چند بشکه نفت فروخته‌ایم؟ اگر فروش نفت را دو برابر کنیم، روزانه چند بشکه باید بفروشیم؟

صدقه ۴ کلب دمی

فعالیت

۱ معلم کارت‌های عددهای ۱، ۴، ۷ و ۹ را به دانش‌آموزان داد. سپس، از آنها خواست که با آن عددها دو عدد دو رقمی مختلف بسازند و حاصل ضرب آنها را به دست آورند.

ماتده این عددها را ساخت:

۴	۷	×	۹	۱

صدیقه این عددها را ساخت:

۹	۴	×	۱	۷

الف) حاصل ضرب کدام یک از دو عدد بزرگ‌تر است؟

ب) شما هم با کارت‌ها دو عدد دورقمی بسازید و حاصل ضرب آنها را به دست آورید.

پ) اگر بخواهید بزرگ‌ترین حاصل ضرب عددهای دورقمی را به دست آورید، کدام دو عدد را انتخاب می‌کنید؟

برای پیدا کردن جواب، در کلاس با دوستانتان گفت‌وگو کنید.

۲ حاصل جمع و تفریق‌ها را مانند نمونه انجام دهید و روش کار خود را بنویسید.

$$۵۲۷ + ۳۰۰ = ۸۲۷$$

۳۰۰ یعنی ۳ تا صدتایی، پس ۳ تا به ۵ اضافه می‌کنیم.

فصل اول: عددنویسی و الگو

$$527 + 400 - 1 =$$

$$701 - 600 =$$

۳ دو عدد داده شده را مقایسه کنید و راه حل خود را توضیح دهید.

$$200200 \quad 2000200$$

$$70000 \quad 6997$$

$$800101 \quad 800011$$

۴ می‌خواهیم ۸۰۰ مهره را به ۲۰ دسته‌ی مساوی تقسیم کنیم. برای این کار، می‌توانیم ابتدا مهره‌ها را به

۱۰ دسته تقسیم کنیم: یعنی در هر دسته چند تا مهره؟

$$800 \div 10 =$$

$$\div 2 =$$

سپس تعداد مهره‌های هر دسته را نصف می‌کنیم.

حالا تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$60000 \div 300 =$$

$$4000 \div 200 =$$

۵ تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$$475 \overline{) 9}$$

$$4328 \overline{) 11}$$

صفحه‌ی ۵ کتاب منی

کار در کلاس

۱ حاصل جمع و تفریق‌های زیر را به‌دست آورید.

$$\begin{array}{r} 30240 \\ + 70903 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90000 \\ - 25000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 804000 \\ - 730000 \\ \hline \end{array}$$

دفتر ریاضی پنجم ابتدایی

۲ حاصل ضرب های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 43000 \\ \times 200 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80000 \\ \times 2000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80020 \\ \times 50 \\ \hline \end{array}$$

۳ تقسیم های زیر را انجام دهید.

$$80000 \div 4000 =$$

$$90000 \div 300 =$$

$$80000 \overline{) 300000}$$

$$700000 \overline{) 4000000}$$

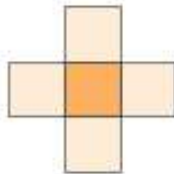

صدوی ۵ کلبه صبی

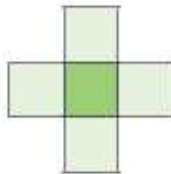

تفریق

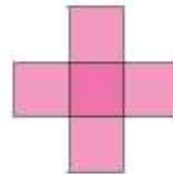
۱ عددهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ را در هر یک از شکل های زیر بنویسید: طوری که مجموع ۳ عدد عمودی با مجموع ۳ عدد افقی برابر شود. سپس، این مسئله را در سه حالت زیر حل کنید.

مجموع عددها ۸ شود

مجموع عددها ۹ شود

مجموع عددها ۱۰ شود

۲ عددهای زیر را بنویسید.

۱۲ تا ۱۰۰ تاایی و ۱۰ تا ۱۰۰۰ تاایی می شود:

۵۰۰ تا کمتر از ۱۷ تا ۱۰۰ تاایی می شود:

۳ الگوهای زیر را ادامه دهید.

۵,۰۰۰,۰۰۰, ۶,۰۰۰,۰۰۰, ۷,۰۰۰,۰۰۰, _____

۷, _____, _____, _____, _____, _____
۷ میلیون, ۶ میلیون, ۵ میلیون

فصل اول: عددنویسی و الگو

۴ ضرب و تقسیم‌های زیر را انجام دهید.

$۲۳ \times ۳۷۱ =$

$۲۴۳۷ \div ۵۲ =$

$۲۴۱ \times ۱۰۵ =$

$۱۴۲۸ \div ۲۳ =$

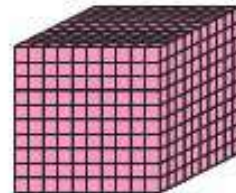
۱ با دقت در شکل‌ها، جاهای خالی را با عددهای مناسب پر کنید.

۱۰ تا یکی می‌شود

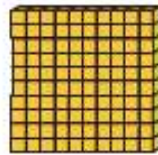
۱۰ تا ۱۰ تا می‌شود

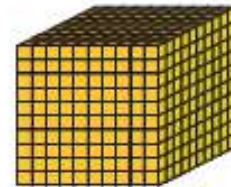
۱۰ تا ۱۰۰ تا می‌شود

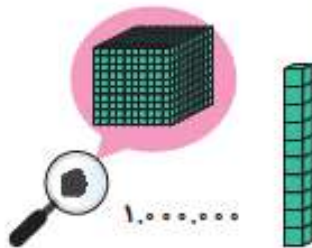
۱۰ تا ۱۰۰۰ تا می‌شود

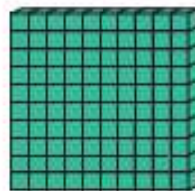
۱۰ تا ۱۰۰۰۰ تا می‌شود

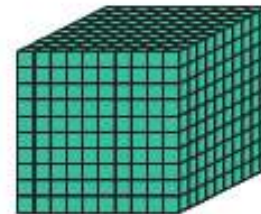
۱۰ تا ۱۰۰۰۰۰۰ تا می‌شود

۱۰ تا یک میلیون می‌شود

۱۰ تا ۱۰ میلیون می‌شود

۱۰ تا ۱۰۰ میلیون می‌شود یک میلیارد

۱۰۰۰ تا یک میلیون می‌شود

۲ جدول زیر را کامل کنید.

۱	۱۰	۱۰۰	۱۰۰۰			۱۰۰۰۰۰۰					یک میلیارد
یک											

۳ الگوهای عددی زیر را ادامه دهید.

- ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ، ۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ، ۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ _____ ، _____ ، _____
- ۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ، ۹۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ، ۹۷۰,۰۰۰,۰۰۰ _____ ، _____ ، _____
- ۹۹۵,۰۰۰,۰۰۰ ، ۹۹۶,۰۰۰,۰۰۰ ، ۹۹۷,۰۰۰,۰۰۰ _____ ، _____ ، _____
- ۷۰۰ میلیون ، ۶۰۰ میلیون ، ۵۰۰ میلیون _____ ، _____ ، _____

۴ عددهای یک هزار، یک میلیون و یک میلیارد را در جدول ارزش مکانی زیر بنویسید.

میلیارد			میلیون			هزار					
ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی

صفحه‌ی ۷ کتاب صی

کار در کلاس

۱ عددهای روی نقشه جمعیت تقریبی

بخش‌هایی از کره‌ی زمین در سال ۱۳۹۳ است. آنها را در جدول ارزش مکانی زیر قرار دهید.

فصل اول: عددنویسی و الگو

میلیارد			میلیون			هزار						
ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی	ص	د	ی	
												جمعیت کره زمین

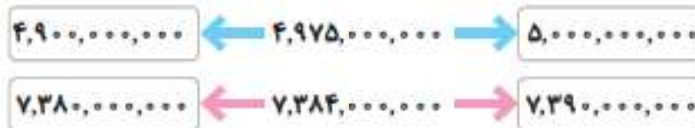
۲ دو تا چک پول ۵۰۰.۰۰۰ ریالی می شود: _____ ریال

چند تا چک پول ۵۰۰.۰۰۰ ریالی می شود یک میلیارد ریال؟

یک دسته ۱۰۰ تایی چک پول ۵۰۰.۰۰۰ ریالی می شود _____ ریال و با _____ تومان.

با یک دسته ۱۰۰ تایی چک پول ۵۰۰.۰۰۰ ریالی چه چیزهایی می توانیم بخریم؟

۳ در هر ردیف، عدد وسطی به کدام یک نزدیک تر است؟ آن را رنگ کنید.

۴ علی و احمد حاصل ۱۲ تا صد هزار تا را به صورت زیر حساب کرده اند.

علی $12 = 12 \times 100,000 = 1,200,000$ تا صد هزار **عروش علی**

احمد $2 = 1,000,000 + 200,000 = 1,200,000$ تا صد هزار + ۱۰ تا صد هزار = **عروش احمد**

روش این دو نفر را توضیح دهید.
